

16. AZ ALAPTÖRVÉNY ÉRTELMEZÉSE

38. § [Indítványozásra jogosultak, érdemi döntés]

- (1) Az Országgyűlés vagy annak állandó bizottsága, a köztársasági elnök, a Kormány, illetve az alapvető jogok biztosa indítványára az Alkotmánybíróság az Alaptörvény rendelkezését konkrét alkotmányjogi problémával összefüggésben értelmezi, ha az értelmezés közvetlenül levezethető az Alaptörvényből.
- (2) Ha a konkrét alkotmányjogi probléma állami szerv jogállásával, működésével, vagy feladat- és hatáskörével összefüggésben merül fel, az Alkotmánybíróság az Alaptörvény rendelkezésének értelmezését az (1) bekezdés alapján akkor végzi, ha az alkotmányjogi probléma az Alaptörvénnyel összhangban történő működést, illetve feladat- és hatáskörgyakorlást ellehetetleníti, illetve az értelmezési bizonytalanság a jogbiztonságot veszélyezteti.

Az Abtv. 38. §-ához kapcsolódóan az Ügyrend nem tartalmaz rendelkezést.

Tartalom

1. Szövegtörténet	443
2. Az Alaptörvény (absztrakt) értelmezése	445
2.1. Az absztrakt alkotmányértelmezés célja	446
2.2. Az indítványozására jogosultak és az absztrakt alkotmányértelmezés indítványozásának tartalmi feltételei	447
2.2.1. Konkrét alkotmányjogi probléma.....	447
2.2.2. Az értelmezés közvetlenül levezethető az Alaptörvényből.....	448
3. Az állami szerv jogállásával, működésével, vagy feladat- és hatáskörével összefüggésben felmerülő konkrét alkotmányjogi probléma	449
4. Az absztrakt alkotmányértelmezés jelentősége.....	450

1. Szövegtörténet

Az Alaptörvény absztrakt értelmezésére irányuló hatáskör az Alaptörvényben nem szerepel, csupán az Abtv.-ben. Az Abtv. javaslatához fűzött indokolás szerint „az Alaptörvény 24. cikke nem tartalmaz az Alaptörvény rendelkezéseinek értelmezésére irányuló alkotmánybírósági hatáskört, ugyanakkor a 24. cikk (2) bekezdés g) pontja alapján sarkalatos törvény további feladat- és hatáskört állapíthat meg. Indokolt a korábbi

értelmezésre irányuló hatáskör megtartása. Az erre irányuló eljárás kezdeményezésére azonban a jogosultak egy szűkebb körét – a hatályos szabályozáshoz hasonlóan – a törvényben indokolt meghatározni.¹ Vagyis a törvényhozó ragaszkodott ehhez a hatáskörhöz, miközben az Alaptörvény koncepciója az, hogy az Alkotmánybíróság legfontosabb hatásköreit maga az Alaptörvény tartalmazza.

A régi Abtv. 51. §-a egy rövid rendelkezést tartalmazott, amely rögzítette az Alkotmánybíróságnak az Alkotmány értelmezésére irányuló hatáskörét: „Az Alkotmánybíróság a 21. § (6) bekezdésében meghatározottak indítványára értelmezi az Alkotmány egyes rendelkezéseit. Az Alkotmánybíróság az értelmező határozatát a Magyar Közlönyben közzé teszi.”

Ez a hatáskör az Alkotmánybíróság gyakorlatában mást jelent, mint a minden egyes feladatkörei során gyakorolt konkrét értelmezés: „Az Alkotmánybíróság az Alkotmányt nemcsak a kifejezetten erre irányuló eljárásban, hanem a jogszabályok alkotmányosságát vizsgáló minden eljárásában értelmezi [36/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 207, 210.]” A régi Abtv. javaslat indokolása is azt hangsúlyozta: „Az Alkotmánybíróság a határozatait a konkrét esetekkel kapcsolatban az Alkotmány egyes rendelkezéseinek értelmezése alapján hozza meg. A gyakorlatban azonban az Alkotmány egyes rendelkezései absztrakt (nem konkrét esethez, pl. valamely jogszabály alkotmányosságának vizsgálatához kapcsolódó) értelmezésének szükségessége is felmerülhet. Ezért a Javaslat lehetővé teszi, hogy az Alkotmánybíróság az arra feljogosítottak indítványára értelmezhesse az alkotmány egyes rendelkezéseit. Az Alkotmánybíróság az értelmező határozatát az egységes joggyakorlat érdekében köteles a Magyar Közlönyben közzé tenni. Az Alkotmánybíróságnak az Alkotmány egyes rendelkezéseit értelmező hatásköre nem érinti az Országgyűlés, a Minisztertanács és a Legfelsőbb Bíróság jogszabályt értelmező hatáskörét, továbbá a jogszabály végrehajtásának fő irányára és módszerére vonatkozó irányelv kiadását sem.”

A régi Abtv. nem szólt az elvont alkotmányértelmezés feltételeiről, korlátairól, csak az indítványozásra jogosultak meghatározásáról és az egyik következményről: a közzétételi kötelezettségről. Így az absztrakt alkotmányértelmezés kereteinek meghatározása az Alkotmánybíróságra maradt, ami konkrét döntésekben jelent meg. A régi Abtv. alapján ez a hatáskör az indítványozók számára sok mindenre alkalmasnak tűnt:² a törvényjavaslat kidolgozása előtt, a különböző koncepciók közötti választás áthárítására;³ a parlamenti vita eldöntésére a minősített többség szükségességéről;⁴ védekezésre a várható támadások ellen a lakosság vallási felmérése irányuló szándéknál;⁵ és a honvédség vezetésének átalakítása ügyében.⁶ Volt kísérlet arra is, hogy elvont módon konkrét alkotmány-szabály részletes tartalmát határozza meg az Alkotmánybíróság

¹ Abtv. javaslat indokolása, részletes indokolás a 38. §-ához.

² SÓLYOM (2001) i. m. 308–315.

³ A 21/1990. (X. 4.) AB határozat szerint alkotmányellenes, ha alkotmányos indokok nélkül tesznek különbséget egyes személyek tulajdonának sorsa között (reprivatizálják vagy nem) pusztán aszerint, hogy mi a tulajdon tárgya.

⁴ 4/1993 AB határozat.

⁵ 74/1992 AB határozat.

⁶ 63/1992. (XII. 11.) AB határozat.

(köztársasági elnök sérthetlenségének részletei,⁷ vagy az egészséges környezethez való jog tartalmából következő jogalkotással szemben támasztott követelmények),⁸ sőt tervezett alkotmánymódosítás alkotmányossága iránti kérdés is előfordult (a köztársasági elnök megválasztása módja tekintetében).⁹ Előfordult az is, hogy a bíróság előtt folyamatban lévő ügyben az alkalmazandó jog értelmezését érintő alkotmányossági kérdés eldöntését kívánta áthárítani a Legfelsőbb Bíróság elnöke.¹⁰ Végül a köztársasági elnöki jogállás néhány kérdése, a honvédség irányításával (taxisblokádnak nyomán) és a köztársasági elnök kinevezési jogkörével (MTV és MR elnökök felmentése kérdése) kapcsolatban, vagy a köztársasági elnök jogkörének az Országgyűlés elnöke általi gyakorlásával kapcsolatban. Ezek a kérdések mind hatáskör-tisztázásként is értékelhetők, és absztrakt alkotmányértelmezés keretében kerültek az Alkotmánybíróság.¹¹ A hatásköri ügyek jellemzően a köztársasági elnök hatáskörét és 1998-ban az ombudsmanok és az ügyészség hatásköri vitáját érintették.¹² Külön csoportot képeztek a népszavazással kapcsolatos határozatok.¹³

2. Az Alaptörvény (absztrakt) értelmezése

Az Alkotmánybíróság már a 21/2012. (IV. 21.) AB határozatban – amely ebben a hatáskörben az első az Abtv. hatálya alatt – abból indult ki, hogy – amint arra az Abtv. javaslat indokolása is utal – a törvényhozó a korábbi, alkotmányértelmezésre irányuló hatáskör megtartására törekedett. „Az Abtv. 38. § (1) bekezdésének megszővegezése az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény hatálybalépése előtt, a régi Abtv. 1. § g) pontján és 51. §-án alapuló alkotmányértelmezési hatáskör tárgyában kidolgozott, korábbi ítélezési gyakorlata során kialakított szempontokra emlékeztet” (Indokolás [24]). Ezzel összhangban az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az Alaptörvény elvont értelmezésére irányuló hatáskörének rendeltetése, szerepe és a többi alkotmánybíróági eljárás között elfoglalt helye nem különbözik a korábbi absztrakt alkotmányértelmezés jellemzőitől. Nincs tehát akadálya annak, hogy az Alaptörvény elvont értelmezésének Abtv.-ben foglalt összetett feltételeit az Alkotmánybíróság a korábbi gyakorlat felhasználásával értelmezze.¹⁴

⁷ 348/1991. (IX. 26.) AB határozat, ABH 1991, 217.

⁸ 996/G/1990. AB határozat, ABH 1993, 533.

⁹ 1/1990. (II. 12.) AB határozat, ABH 1990, 13.

¹⁰ 21/1996. (V. 17.) AB határozat, ABH 1996, 74.

¹¹ 48/1991. (IX. 26.) AB határozat, ABH 1991, 217.; 8/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 51.; 26/1992. (VI. 16.) AB határozat, ABH 1992, 207.; 7/1990. (IV. 23.) AB határozat, ABH 1990, 40.

¹² 42/1998. (X. 2.) AB végzés, ABH 1998, 532.

¹³ Parlament feloszlásával kapcsolatban: 1/1990. (II. 12.) AB határozat, ABH 1990,13.; 2/1993. (I. 22.) AB határozat, ABH 1993, 33.; köztársasági elnök: 1/1990. (II. 12.) AB határozat, ABH 1990,13.; 25/1995. (V. 10.) AB határozat, ABH 1995, 427.; földtulajdon: 52/1997. (X. 14.) AB határozat, ABH 1997, 331.; 62/1997. (XII. 5.) AB határozat, ABH 1997, 542.

¹⁴ 17/2013. (VI. 26.) AB határozat, Indokolás [7].

2.1. Az absztrakt alkotmányértelmezés célja¹⁵

Általánosságban az Alkotmánybíróság alkotmányértelmező hatáskörének az a közvetlen célja, hogy **az alkotmányos rend zárttságát biztosítsa** [48/1991. (IX. 26.) AB határozat]. Az alkotmánybíráskodást ellátó szervek azonban nemcsak ebben a hatáskörben, hanem minden konkrét ügyben, valamennyi hatáskörük gyakorlása során alkotmányértelmező tevékenységet végeznek. Az alkotmányértelmezés mint kifejezetten nevesített alkotmánybírói hatáskör azonban az államok gyakorlatában ritkán fordul elő,¹⁶ egyrészt, mert az önálló alkotmányértelmező funkció olyan hatáskör, amelynél felmerülhet, hogy az alkotmánybíráskodást végző szerv ezekben az esetekben nemcsak alkalmazza, hanem saját maga hozza létre az alkotmány-szabályt, vagy választ belátása szerint az értelmezési alternatívák között, vagyis alkotmányozóvá válik. Másrészt az absztrakt alkotmányértelmező hatáskör az egyetlen olyan hatáskör, amelyben szinte minden aktuális politikai kérdés könnyedén alkotmányjogi kérdéssé transzformálható a kiemelt indítványozói kör által, így az Alkotmánybíróságot időszerű politikai vitákba lehet bevonni, előzetes véleményét kérni, anélkül, hogy bármilyen konkrét ügy egyedi sajátosságai a döntésének keretét szabhatnának.

Az indítványozókat az alkotmányértelmezés közvetlen célja mellett **közvetett célok** is vezethetik. Előfordult, hogy bírói ítélet után kértek alkotmányértelmezést. Az indítványra okot adó esetben egy tételes belső jogi szabály alkalmazását – az Alkotmánybírósághoz fordulás nélkül – arra tekintettel mellőzte a bíróság, hogy az nemzetközi szerződésbe ütközik, ellentétes nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv ítéletével, bár a konkrét jogszabályt a nemzetközi szerv közvetlenül nem vizsgálta, az a hatályos magyar jog része volt. Jogegységi határozat¹⁷ után az indítványozó okafogyottá nyilvánította az indítványt, mert állítása szerint az általa kezdeményezett alkotmánybírói jogértelmezés nélkül is megszűnt az indítványában jelzett, jogbiztonságot veszélyeztető helyzet és ezáltal a probléma már megoldódott. Az Alkotmánybíróság az eljárást megszüntette.¹⁸

2012 után összesen nyolc alaptörvény-értelmezés ügyben döntött az Alkotmánybíróság (a kézirat lezárásakor további hat ügy folyamatban volt). Az eldöntött ügyek között jelentős számban található az európai uniós jog és a nemzeti jog közötti viszony tisztázására, valamint több ügyben az Európa-klauszula, az Alaptörvény E) cikke értelmezésére irányuló indítványt bírált el az Alkotmánybíróság,¹⁹ mivel, kérdés volt az

¹⁵ SÓLYOM (2001) i. m. 308–315.

¹⁶ MANHERTZ (2020) i. m. 32.

¹⁷ A Kúria 3/2015. számú BJE számú jogegységi határozata.

¹⁸ 3030/2017. (III. 7.) AB végzés.

¹⁹ 2/2019. (III. 5.) AB határozat, az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdése, az R) cikk (4) bekezdése, a XIV. cikk (4) bekezdése, valamint a 24. cikk (1) bekezdése értelmezésére irányuló indítvány (hatáskör-átruházás az Európai Unióra, csoportos kiutasítás); 9/2018. (VII. 9.) AB határozat, Az Alaptörvény E) cikk (2) és (4) bekezdésének, Q) cikk (3) bekezdésének és 25. cikkének értelmezésére irányuló indítvány (Egységes Szabadalmi Bíróság, ESRB megállapodás kihirdetése); 22/2016. (XII. 5.) AB határozat, az Alaptörvény XIV. cikk (1) és (2) bekezdései, valamint az E) cikk (2) bekezdése értelmezésére irányuló indítvány (hatáskör-átruházás az Európai Unióra, csoportos kiutasítás); 22/2012. (V. 11.) AB határozat az Alaptörvény E) cikk (2) és (4) bekezdése értelmezésére, nemzetközi szerződés – a gazdasági és mo-

Alaptörvényből eredő hatásköröknek az Európai Unió intézményeivel vagy más tagállamokkal való, mikénti közös gyakorlása.

A fentiek alapján megállapíthatjuk, hogy az absztrakt alkotmányértelmezés szinte bármire használható, csaknem minden „konkrét alkotmányjogi problémát” alaptörvény-értelmezéssé lehet alakítani. Ugyanakkor az alkotmányértelmező határozatnak – például a megsemmisítésre vezető normakontrollal, vagy alkotmányjogi panasszal, de még a kötelezést és határidőt tartalmazó alkotmányellenes mulasztást megállapító határozattal összehasonlítva is – nincs szankciója, végrehajtása az értelmezett szabály címzettjén múlik.

2.2. Az indítványozására jogosultak és az absztrakt alkotmányértelmezés indítványozásának tartalmi feltételei

Az absztrakt alkotmányértelmezés indítványozására jogosultak köre igen szűk: az Országgyűlés vagy annak állandó bizottsága, a köztársasági elnök, a Kormány, illetve az alapvető jogok biztosa. Feltűnő, hogy az Alaptörvény értelmezését ebben a hatáskörben nem kezdeményezhetik a parlamenti pártok frakciói, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész, az Állami Számvevőszék elnöke és – szemben a régi Abtv.-vel – a kormány tagja sem. A 2012. január 1-je óta indult tizenhárom ügy közül nyolc ügyben a Kormány (az igazságügyért felelős miniszter útján) fordult Alkotmánybírósághoz,²⁰ öt ügyben az Alapvető jogok biztosa.²¹

Az Abtv. a régi Abtv.-vel szemben már tartalmaz rendelkezést az absztrakt alkotmányértelmezés tartalmi feltételeiről. Az Abtv. 38. § (1) bekezdésének normaszövege szó szerint átvesz a 2012. január 1-je előtt csak az alkotmánybírói határozatokban megjelent két feltételt. Az egyik szerint az Alkotmánybíróság eljárása **„konkrét alkotmányjogi problémával összefüggésben”** kezdeményezhető. További, a 2012. előtt gyakorlatból átvett feltétel, hogy csak akkor kezdeményezhető eljárás ebben a hatáskörben, **„ha az értelmezés közvetlenül levezethető az Alaptörvényből”**.

Az Abtv. 38. § (2) bekezdése mögött pedig az a gondolat jelenik meg, hogy 2012 előtt az egyes alkotmányos szervek bizonyos hatásköreinek a terjedelme értelmezése is az Alkotmánybíróság elé került, jellemzően a Kormány és a köztársasági elnök közötti jogvita folyamánként.

2.2.1. Konkrét alkotmányjogi probléma

A „konkrét alkotmányjogi probléma” egyes jellegzetességeinek, tartalmának a kifejtése 2012 előtt az 538/G/2006. AB végzésben jelenik meg a legrészletesebben. A végzés

netáris unióbéli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződés – kötelező hatályának elismerésére adott felhatalmazáshoz szükséges többség értelmezése.

²⁰ 2/2019. (III. 5.) AB határozat, 9/2018. (VII. 9.) AB határozat, 3030/2017. (III. 7.) AB végzés, 8/2014. (III. 20.) AB határozat, 17/2013. (VI. 26.) AB határozat, 22/2012. (V. 11.) AB határozat, 21/2012. (IV. 21.) AB határozat, X/00364/2018. számú ügy.

²¹ 22/2016. (XII. 5.) AB határozat, X/02144/2020, X/02145/2020, X/00453/2019, X/01936/2016.

az Alkotmánybíróság addigi gyakorlatát foglalja össze, amelynek jelentőségét ennek a gyakorlatnak a továbbélese adja.

Ennek értelmében a „konkrét alkotmányos probléma” fogalmán az Alkotmánybíróság mindig **világosan meghatározott, az Alkotmány közvetlen értelmezése alapján** – tehát normakontroll nélkül – **eldönthető alkotmányjogi kérdést** értett. Ha a felvetett kérdések kétségkívül fontos, sőt alapvető alkotmányjogi problémák, ezek azonban az Alkotmánybíróság absztrakt alkotmányértelmezési hatáskörében nem oldhatók meg, az indítványt nem bírálta el érdemben.²²

2012. január 1-je után az első, ebben a hatáskörben született határozatok a 21/2012. (V. 11.) AB határozat és a 22/2012. (V. 11.) AB határozat. A konkrét alkotmányjogi problémát illetően az első, a 21/2012. (V. 11.) AB határozat – amely a sajtótermékek felügyeletét ellátó szervezetre vonatkozó részletes szabályokra vonatkozó alaptörvényi előírás értelmezését kérő indítványról döntött – arra hivatkozván, hogy „ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság emlékeztet az alkotmányértelmezésre irányuló hatáskörére vonatkozó korábbi, de – az azonos normaszövegre figyelemmel – jelenleg is követendő gyakorlatára” – elutasítja az indítványt; a konkrét alkotmányjogi problémánál négy, 2012. január 1-je előtti határozatra²³ hivatkozik (Indokolás [29]–[32]). A határozat szerint az alaptörvény-értelmezés csak az Smtv. közbejöttével lenne elvégezhető.

A második, a 22/2012. (V. 11.) AB határozat kifejezetten rögzíti, hogy a törvényhozó a korábbi, alkotmány-értelmezésre irányuló hatáskör megtartására törekedett, továbbá „[a]z Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata szerint – először: 31/1990. (XII. 18.) AB határozat, ABH 1990, 136, 137–138. – az elvont alkotmány-értelmezésre irányuló hatáskörben akkor lehet eljárni, ha az indítvány megfelel a következő követelményeknek: az indítványnak a jogosult szervtől vagy személytől kell származnia; nem általánosságban, hanem valamely konkrét alkotmányjogi probléma aspektusából kell kezdeményeznie az eljárást; az Alkotmány, ugyancsak konkrétan megjelölt rendelkezésének értelmezését kell kérnie. Végül az adott alkotmányossági problémának közvetlenül – más jogszabály közbejötté nélkül – levezethetőnek kell lennie az Alkotmányból.” (Indokolás [27]–[28]).

2.2.2. Az értelmezés közvetlenül levezethető az Alaptörvényből

A 21/2012. (V. 11.) AB határozatban az indítvány szerint a konkrét alkotmányjogi kérdés az, hogy az Alaptörvény szövegéből levezethető-e, hogy a médiaszolgáltatások, a sajtótermékek és a hírközlési piac felügyeletét ellátó szervezetre vonatkozó részletes szabályok körében bizonyos közigazgatási jogi jellegű kötelezettségeket feltétlenül ki kell mondani a sajtótermékekre kiterjedő hatállyal, és ennek szabályozása nem pusztán a törvényhozó mérlegelési szabadságába tartozik, vagy ellenkezőleg: a szűkebb értelmezés a releváns, és a jogalkotó nem köteles a sajtót a médiatartalmakra korlátozó feltételeket megállapító törvényi szabályok hatálya alá vonni. Az indítványt az Alkotmánybíróság elutasította, mert a Média- és Hírközlési Biztosra **az Alaptörvény nem**

²² 538/G/2006. AB végzés.

²³ 47/2007. (VII. 3.) AB határozat, ABH 2007, 620.; 36/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 211.; 31/1990. (XII. 18.) AB határozat, ABH 1990, 137, 138.; 652/G/1994. AB határozat, ABH 1998, 574.

tartalmaz közvetlen rendelkezést (Indokolás [343]). Az Alaptörvény értelmezésére irányuló más indítványt az Alkotmánybíróság nem utasított el abból az okból, hogy az értelmezés nem vezethető le az Alaptörvényből.²⁴

3. Az állami szerv jogállásával, működésével, vagy feladat- és hatáskörével összefüggésben felmerülő konkrét alkotmányjogi probléma

2012. január 1-jét követően alaptörvény-értelmezési hatáskörben nem indult olyan ügy,²⁵ amelyben állami szervek jogállásával összefüggésben merült volna fel absztrakt alaptörvény-értelmezéssel feloldható alkotmányjogi konfliktus. Az Alaptörvényben szereplő szerv (Magyar Nemzeti Bank) hatásköre mikénti gyakorlását érintő konfliktus alkotmányjogi panasz kapcsán került az Alkotmánybíróság elé.²⁶

Ugyanakkor az Abtv. lényegében a 2012. január 1-je előtt kialakult gyakorlatot kodifikálta, amikor kifejezetten számolt azzal, hogy van olyan alaptörvény-értelmezési indítvány, amelyben a konkrét alkotmányjogi probléma állami szerv jogállásával, működésével, vagy feladat- és hatáskörével összefüggésben merül fel [vö. Abtv. 38. § (2) bekezdés]. Ilyen esetben az Alkotmánybíróság az Alaptörvény rendelkezésének értelmezését akkor végzi el, ha az alkotmányjogi probléma az Alaptörvénnyel összhangban történő működést, illetve feladat- és hatáskörgyakorlást ellehetetleníti, illetve az értelmezési bizonytalanság a jogbiztonságot veszélyezteti. Eddig több olyan alaptörvény-értelmezési ügyben döntött az Alkotmánybíróság, amely távoli összefüggésben áll állami szerv működésével, de ezek egyike sem arról szólt, hogy az alkotmányjogi probléma valamely állami szerv hatáskörgyakorlását ellehetetleníti. Három ügyben az Európa-klauzula, az Alaptörvény E) cikke értelmezésére irányuló indítványt nyújtottak be,²⁷ amelyek, ha nem is hatásköri, de „joghatósági” kérdéseket felvetettek abban az értelemben, hogy a nemzeti jogszabályoknak, vagy az uniós jognak kell-e elsőbbséget biztosítani.

²⁴ Részleges visszautasításra pl. 17/2013. (VI. 26.) AB határozat: „nincs lehetőség olyan indítvány alkotmányértelmezés keretében történő elbírálására, amely annak eldöntését kezdeményezi, hogy a törvényhozó köteles-e bizonyos szabályok megalkotására. Az ilyen indítványok valójában – tipikus esetben – előzetes normakontrollra irányulnak [652/G/1994. AB határozat, ABH 1998, 574.] Jelen esetben ráadásul a törvényhozó már elvégezte a hatáskörébe tartozó mérlegelést, és sarkalatos törvényben megalkotta azokat a szabályokat, amelyekre az indítvány szóban lévő kérdése vonatkozik.”

²⁵ A 21/2012. (V. 11.) AB határozattal elutasított indítvány közel áll ehhez, de itt sem az volt a kérdés, hogy mi a jogállása valamely konkrét állami szervnek, mivel az elutasítás oka az volt, hogy az érintett szerv nem szerepel az Alaptörvényben.

²⁶ 23/2018. (XII. 28.) AB határozat, MNB-ügy, a Pénzügyi Stabilitási Tanács és az elnöke hatáskörgyakorlása kérdései.

²⁷ 2/2019. (III. 5.) AB határozat, Az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdése, az R) cikk (4) bekezdése, a XIV. cikk (4) bekezdése, valamint a 24. cikk (1) bekezdése értelmezésére irányuló indítvány (hatáskör-átruházás az Európai Unióra, csoportos kiutasítás), 9/2018. (VII. 9.) AB határozat, Az Alaptörvény E) cikk (2) és (4) bekezdésének, Q) cikk (3) bekezdésének és 25. cikkének értelmezésére irányuló indítvány (Egységes Szabadalmi Bíróság, ESZB megállapodás kihirdetése), 22/2016. (XII. 5.) AB határozat, Az Alaptörvény XIV. cikk (1) és (2) bekezdései, valamint az E) cikk (2) bekezdése értelmezésére irányuló indítvány (hatáskör-átruházás az Európai Unióra, csoportos kiutasítás).

4. Az absztrakt alkotmányértelmezés jelentősége

A hatáskör jelentőségét az adja, hogy szinte bármilyen kérdés alkotmányjogi problémává alakítható át, és az Alkotmánybíróság elé vihető. Ez egyrészt előnyös, mert jogi mederben tarthat akár éles politikai vitákat is. Másrészt az Alkotmánybíróságot ugyanakkor aktuális politikai viták eldöntésébe úgy vonhatja be, hogy felmerülhet az „alkotmánybírósági kormányzás” veszélye. Továbbá az Alaptörvénynek az elvont, konkrét ügytől elvonatkoztatott, kitalált indítvány alapján való értelmezése az Alkotmánybíróságnak mint bíróságnak az alkotmányozó hatalom területére való áttévedést is felvetheti.